

De Slungels

- 2, 3, 4 juni Rotterdam, De Lantaren,
20.30 uur, try-outs
- 5, 6 juni Rotterdam, De Lantaren,
20.30 uur
- 10, 11, 12 juni Amsterdam, Centrum Bellevue,
20.30 uur
- 13, 14 juni Den Haag, Koninklijk
Conservatorium,
20.15 uur
- 16 juni Arnhem, Stadsschouwburg (Kleine
Zaal),
20.30 uur
- 17, 18, 19 juni Utrecht, Centrum 't Hoogt,
20.30 uur
- 21 juni Groningen, De Oosterpoort,
20.30 uur

De Slungels

een mechanisch ballet met gedachten

Michel Waisvisz
teksten, vormgeving en regie

m.m.v. De Slungels
AQ, GULO, COFA, GOHSI
4 levende theater-machines

Teun Hocks *beeldend kunstenaar/acteur*
Lodewijk de Boer *componist/musicus*
Patrizia Tuerlings *ballerina*
Jeannot Waisvisz *operateur*
Aggy Smeets *stem Cofa*
Hans Tuerlings *choreografie Patrizia*

technische realisatie:
Johan den Biggelaar *coördinatie electro-techniek en
ontwerp stuursystemen*
Rob Dijker *coördinatie mechanica/inspicient*
Paul Hogeweg *ontwikkeling besturingssystemen*
Floris van Manen *ontwerp reken/stuur-programma*
Paul Godschalk *uitvoering bedienings-programma*
Firma Hekma & De Mol *bouw Slungel-geraamten*
Alex Bordewijk & Ad Minnaar *assemblage*
Stichting STEIM *podium-medewerkers
werkplaats-faciliteiten, onderdak en
veel goedheid*
Cornelissen en Kruissen, Breda *ontwerp lay-out en affiche*
Mia Abbenhuis, Martin Steins *Productie & boekhouding*

De Slungels is mogelijk gemaakt door een subsidie van C.R.M.

Theater - machines

De Slungels zal worden uitgevoerd door 4 theater-machines, die kunnen praten, bewegen, musiceren en ook een beetje denken; dit denken doen ze niet veel slechter dan heel wat mensen om ons heen.

De machines, Slungels geheten, zijn de opvolgers van de Kraakdozen. De Kraakdozen moesten echter door onszelf worden bespeeld, De Slungels daarentegen denken ons te bespelen.

De Slungels lijken niet echt op mensen, al is er een bij die net doet alsof hij een mens is.

Ook zijn het geen Robotten, die zijn te dom en te slaafs. De Slungels hebben een eigen leven.

Ze kunnen zelfs al aardig wat beslissingen nemen over dood en bijna ook over leven, en hebben daaruit de conclusie getrokken dat ze echt en zelfstandig bestaan,

Ze communiceren via een muzikale en verstaanbare taal.

Ze vervelen zich en besluiten hier verandering in te brengen door het bestellen van Robo, een elektronisch computerspelletje; een soort elektronisch huis-theatertje.

Hun verbazing en de gevolgen zijn groot, als ze worden geconfronteerd met het computer-spelletje, dat door zijn perfecte technologie een snelle en vriële levendigheid uitstraalt waardoor ze zelf worden gereduceerd tot slungelige automaten.

De verveling is over, maar nu begint de strijd tegen het steeds lolliger wordende computer-spel, en dus ook tegen henzelf.

Het computer-spelletje wordt vertolkt door een houten kist met daarin door De Slungels gemanipuleerde mensen.

Deze en de andere "echte" mensen in het stuk worden elektronisch gestuurd en zo met behulp van 220 volt tot hun dramatische prestaties gedreven.

Kortom: Theater-Theater in de engste zin van het woord.

Over het stuk

Zoals in eerdere stukken van Michel Waisvisz zullen in De Slungels verschillende theater-vormen al of niet vloeiend in elkaar schuiven. De belangrijkste rollen worden gespeeld door De Slungels, die over hun bewegingen en hun confrontatie met Robo het computer-spelletje en een daaropvolgend inwijdings-ritueel, met zware geestelijke en lichamelijke beproevingen, door henzelf in een muzikale spreek-klank-taal uiterst bits en signaal-achtig zullen verhalen.

Pas als in de tweede helft van het stuk een ontmoeting heeft plaatsgevonden tussen De Slungels en de schrijver van het stuk, ontstaat een soort algemeen beschaafd Nederlands, hetgeen echter onmiddellijk resulteert in het gezamenlijk opheffen van de scheidingslijn tussen mens en machine.

Niet iedereen heeft dit echter gehoord, zodat het kan gebeuren dat de ballerina Olypa (gedanst door Patrizia Tuerlings) gewoon doordanst alsof er sinds Hoffmans Erzählungen niets is veranderd, en Robo een houten doos blijkt te zijn die op de oude voet doorzaagt en laat op de avond de Schillebar opent en hierbij het hoofd koel kan houden omdat hij beschikt over een eigen gedecentraliseerd chips-centrum.

Of dit complex van machine-mensen en mens-machines de uitvoeringen van De Slungels tot een goed eind zal brengen hangt voor een groot deel af van het "schakel"-vermogen van deze theater-machines. Een bewuste programmering in kleine zalen garandeert in ieder geval dat men alle micro en mini-verwikkelingen van zeer nabij zal kunnen volgen.

De Techniek

Zelden zullen de voorbereidingen van een theaterstuk zich zo sterk in een technische werkplaats hebben geconcentreerd als bij De Slungels. De S.T.E.I.M.-werkplaats en studio's waren tot twee weken voor de première

het centrum waar alle medewerkers hun bijdrage leverden aan het tot leven brengen van De Slungels.

Ook de zogenaamde artistieke activiteiten vonden in deze technische ruimten plaats. Zo schreef Michel Waisvisz de teksten voor het stuk aan een mini-computer gezeten tussen research-opstellingen en soldeer-walmen. Het ballet werd ingestudeerd met half afgebouwde Slungels, losse draden over de vloer, in en uit lopende en filosoferende technici.

S.T.E.I.M. was verre van een koele, onmenselijke en fantasie-dodende laboratorium-werkplaats. S.T.E.I.M. bleek juist de plek bij uitstek waar technische en andere medewerkers, collega's en toevallige passanten hun ideeën aan het project bijdroegen.

Terzijntijd zullen we in de vakbladen verslagen publiceren over de toegepaste technische procedés. Op dit moment willen we volstaan met te vermelden dat we aanvankelijk veronderstelden dat de technieken die we wilden toepassen op zich niet nieuw waren en dat we hierdoor op ervaringen van anderen konden doorwerken. Dat bleek te optimistisch; zelfs vertegenwoordigers van fabrieken waar we apparatuur betrokken bleken vaak geen antwoord te hebben op vragen over zeer specifieke toepassingen van hun producten. Dit alles heeft zeer veel tijd gekost, waardoor de bewegingen van het mechanisch ballet De Slungels dat nu in het Holland Festival wordt gebracht de eerste wankel en slungelige schreden van De Slungels zullen zijn.

Aangezien bij machines het falen inherent is aan hun bestaan, zullen eventuele storingen gezien moeten worden als een organisch onderdeel van een strikt technocratisch denken. Een denken dat zelf vermoedelijk nooit zal ophouden te bestaan; nimmer het falen als fout zal erkennen....

Over de muziek

De grootste slungel "Gohsi" kan enigszins horen en maakt daarbij onderscheid tussen hard en zacht geluid. Alles wat hard klinkt vindt hij duidelijk, dit kennen we langzamerhand wel, de zachte geluiden vindt hij echter eng; volgens hem bevatten ze teveel gefluisterde en ritselende geheimen over het leven. Hij wil niet dat de andere Slungels en publiek dat horen. Hij laat nu de Muzak, vertolkt door Lodewijk de Boer, ervoor zorgen dat de zachte geluiden, en dus ook die in de mensen en slungels zelf, zacht en efficiënt worden overspoeld door Muzaks muziek. Typisch achtergrondmuziek dus, maar met de werking van een puur muzikaal sluiptgif. Gedurende de gehele voorstelling zal Lodewijk de Boer deze stilte-verslindende muziek live uitvoeren met behulp van diverse synthesizers. In de maanden voorafgaande aan de voorstellingen componeert Lodewijk de Boer een soort muzikaal "arsenaal" dat in een elektronisch geheugen wordt opgeslagen en tijdens de voorstelling op de juiste momenten zacht en schijnbaar onopvallend tot klinken kan worden gebracht.

Michel Waisvisz componeert de gezangen van De Slungels.

De Slungels ontlenen hun stemgeluid aan eigen electromechanische stembanden gecombineerd met van mensen geleende stembanden.

Tableau de la troupe

AQ - speelt de rol van "De Puntkop". Gezien zijn uiterlijk zal hij hier geen problemen mee hebben.

Hij is de oudste van de Slungels en was verleden jaar al te zien als ijzeren presentator in Michel Waisvisz solo-programma "Het Anarchistenbal". AQ die in die voorstelling op aandoenlijke wijze het onderspit moest delven krijgt in De Slungels zijn revanche.

AQ zal in De Slungels met enige nieuwe vaardigheden voor het voetlicht treden: zo kan hij zich nu zelfstandig over het podium bewegen, in het A'bal stond hij de gehele voorstelling verankerd op een microfoon-statief. Ook zijn vocabulaire is aanzienlijk uitgebreid en verder heeft hij ook leren buigen.

GULO - Vertolkt "De Lummel". Gulo is een nieuw gezicht in dit gezelschap. Van anderen heeft hij vroeg-Egyptische kenmerken, terwijl zijn/haar bovenlijf de eigenschappen vertoont van zowel 17de eeuwse speeldozen als 20ste eeuwse componeer-automaten. Daarbij maakt de lange hals het mogelijk mede-Slungels en publiek van nabij te observeren. Het is juist deze eigenschap die hem/haar geschikt maakt voor deze rol: een poëtische en ietwat beschouwelijke bemoeial.

COFA - speelt "De Homp" en is de enige echte gelovige van het gezelschap. Waarin hij/zij gelooft zal hem/haar nooit echt duidelijk worden, iets waar De Homp echter niet onder lijdt. De Homp is erg flexibel, is voor een groot deel opblaasbaar en dus met lucht gevuld. De Homp is een onecht kind van de Schmurz uit "De bouwers van het rijk" van Boris Vian. In De Slungels wordt Cofa volwassen en komt tot inzichten die bepalend zullen zijn voor geheel het stuk. COFA is de enige die tegen zijn eigen voorprogrammering in opstand kan komen.

GOHSI - is de grootste Slungel. Hij is bewoonbaar en herbergt in zich De Operateur (Jeannot Waisvisz) en De Muzak (Lodewijk de Boer). Gohsi manipuleert deze mensen elektronisch via draden naar bepaalde spieren. Hierdoor lijkt Gohsi op een soort levende poppenkast met menselijke marionetten.

SCRIBA - is door Michel Waisvisz ontworpen als de verpersoonlijking van hemzelf. Vierkant in lijf en denken, als een ouderwetse robot. Het enige beweeglijke is zijn schrijfarm, en als deze stilvalt is het stuk afgelopen.....

ROBO - speelt Het Computer-spelletje. Hij is niet het spelletje gebouwd van plastic, chips en TV-glas, zoals we dat kennen uit de sinterklaas-winkels. In De Slungels verschijnt ROBO in verschillende gedaanten: als "micro-computer", als "goocheldoos" en ook vermomt het zich als Teun de Acteur of als OLYPA de ballerina. Meestal neemt ROBO echter de vorm aan van een houten doos. ("de doos waar ik vroeger mee speelde en die ik zag veranderen in kastelen, hangaars, garages en bunkers")

Teun Hocks - speelt de rol van Teun de acteur. Hij is beeldend kunstenaar, maar begeeft zich regelmatig op de planken. Zo speelde hij de pianist in Moniek Toebosch' solo-programma en slagwerk in De Michel + Moniek = Moniek + Michel-show. Hij is een specialist in ogenschijnlijk onbelangrijk gescharrel op een podium en vervult hiermee in De Slungels een van de hoofdrollen. Hij vervolmaakte tevens de vormgeving van zowel de buitenzijde als het interieur van ROBO.

Michel Waisvisz

Michel Waisvisz is de acteur van De Slungels. Tevens heeft hij zorg gedragen voor de vormgeving der Slungels en een schets voor het technisch concept. Zoals reeds vermeld zal Lodewijk de Boer het grootste deel van de muziek voor zijn rekening nemen, en zal Michel zich beperken tot het componeren van de door De Slungels te vertolken spreek-muziek. De regie zal eveneens in handen zijn Michel Waisvisz.

Michel Waisvisz (1949) is autodidact.

Na de middelbare school voortijdig te hebben verlaten zwierf hij enige tijd rond om voor het eerst van zich te doen spreken met zijn activiteiten in GLIEP; een groep schilders, acteurs, muzikmakers en anderen die tussen 1967 en 1970 podia en sociëteiten onveilig maakten met mini-totaaltheater-voorstellingen.

Daarna volgde er een periode waarin hij de elektronische muziek ging bestuderen. Hij kon door toedoen van Dick Raaymakers gebruikmaken van de studio van het Koninklijk Conservatorium voor Muziek in Den Haag, maar wist al spoedig aan de geïsoleerde en strenge elektronische studio-praktijk te ontsnappen door het ontwerpen van een muziekinstrument waarmee hij live op het podium elektronische muziek kon voortbrengen. Hiermee gaf hij tussen 1970 en 1972 vele soloconcerten; het waren uitvoeringen van "Gullivers Reizen" (waarin Marga Klompé via de telefoon meezong), "Boem" en "Explo" (een van de eerste stukken in Nederland waarbij de Moog-synthesizer werd toegepast).

Toen volgde er een periode waarin hij ging samenwerken met o.a. Frans Zwartjes: filmmuziek en later muziektheater-projecten op de Vrije Academie in Den Haag, alwaar hij in die tijd doceerde in de door hem opgerichte studio voor electro-akoestische muziek. Ook gaf hij samen met Willem Breuker enige duo-concerten en maakte hij deel uit van de grote ICP-improvisatie groep o.l.v. Breuker.

In 1972 componeert Waisvisz de, tevens door hem uitgevoerde, muziek voor Harry Mulisch' "Oidipus Oidipus", geregisseerd door Lodewijk de Boer voor het Holland Festival.

In 1972 begint Michel Waisvisz aan een reeks muziek-theater-producties: "Sketches uit de oude doos", "Het Kerstspel", "De Electriciteit" en samen met Maarten Altena: "De Avonden over Jazz" en met Maurice Horsthuis "Violen Paultje".

Vooral de samenwerking tussen Michel Waisvisz en Moniek Toebosch werd bekend door de roemruchte Moniek en Michel-show.

Ondertussen ontving Waisvisz steeds vaker uitnodigingen voor buitenlandse muziek-festivals alwaar hij solo-concerten gaf met de door hem ontwikkelde "Kraak-synthesizer". Eind 1978 maakte hij ook een toernee door Canada en de Verenigde Staten.

De "Kraakdozen-tentoonstelling" - waar bezoekers zelf met de instrumenten konden spelen - stond in diverse binnen- en buitenlandse musea, met name op het Casa Nova Beurs-festival werd de Kraak-kamer door zo'n 40.000 mensen bezocht.

Samen met Maarten Altena richtte hij Claxon op waarmee zij grammofoonplaten uitbrengen met hun eigen muziek en in de toekomst ook theater en geluidsdocumenten. Voor deze activiteiten ontvingen Maarten en Michel de Wessel Ilcken-prijs. Eind 1979 componeerde Waisvisz de muziek voor het ballet Kameubelkamengelmoes van choreograaf Ton Simons voor het Werkcentrum Dans in Rotterdam. Michel is momenteel te beluisteren op 8 L.P.'s waaronder 1 solo-plaat Crackle C1771. In 1980 is Michel zich voor het eerst gaan ontwikkelen als zelfstandig theater-performer. Met het solo-programma "Het Anarchistenbal" waarin hij optrad samen met drie ratten en een ijzeren robot-presentator reisde hij door geheel Nederland.

Twee jaar geleden is Michel Waisvisz begonnen te werken aan De Slungels. Na subsidie-problemen en vele versies zal De Slungels nu worden uitgevoerd in het Holland Festival 1981. Daarna zal Waisvisz samen met De Slungels een theater-gezelschap oprichten, zijn eerste eigen groep!

Uitnodigingen voor buitenlandse optredens zijn ontvangen. Een van de werken die Michel aan het voorbereiden is voor dit gezelschap is "Jericho".

Patrizia Tuerlings - danste na haar conservatorium-opleiding bij het Werkcentrum Dans in Rotterdam. In De Slungels danst ze OLYPA, een choreografie die wordt gemaakt door Hans Tuerlings. Als OLYPA is ze een van de door ROBO gestuurde mensen. Het bijzondere is dat ze niet elektronisch wordt gestuurd, maar door een direct in haar eigen hersenen ingeplant gedragsprogramma, genaamd "De Aloude Ballet-discipline". Alleen aan haar polsen zijn nog restanten zichtbaar van een vroeger stuursysteem. Dat OLYPA de inplanting niet willoos ondergaat vervult SCRIBA van hoop op de goede afloop van het stuk.

Lodewijk de Boer - Al vele jaren actief als regisseur en acteur en sinds enige tijd ook als synthesizer-bespeler. Het is deze laatste kwaliteit die hij ten toon zal spreiden in zijn vertolking van DE MUZAK.

Als zodanig is hij opgesloten in GOSHI en onderworpen aan diens oude mannen/vrouwen-grillen. Toch zal DE MUZAK, mede door GOSHI'S opkomende doofheid, mogelijk toch in staat blijken, via de door hem gecomponeerde achtergrondmuziek, een indringende boodschap over te seinen aan Slungels en publiek.

Jeannot Waisvisz - werkte in 1980 reeds als operateur bij Het Anarchistenbal. Verdiepte zich onderwijl in de operationele kant van het gebruik van de computers in het theater. In De Slungels is hij de operateur van het ganse systeem; tot hij tegen het eind van het stuk zal worden ontmaskerd en zal blijken dat De Slungels heel goed zonder zijn hulp kunnen navigeren. Jeannot was zeer nauw betrokken bij de bouw van De Slungels en het is niet onwaarschijnlijk dat hij daarbij toch eigenzinnige inplantingen in het verstand van De Slungels heeft aangebracht en zodoende de basis heeft gelegd voor een onvermoed bondgenootschap met kameraden onder De Slungels.

Johan den Biggelaar - Verbonden aan S.T.E.I.M. als electro-technicus. Ontwikkelde zich in de afgelopen vier jaar als specialist in het ontwikkelen van computer-hard- en software. Johan was ook het technisch brein bij de realisatie van de kraakdozen en de kraak-synthesizer. Hij ontwierp het overkoepelende electro-technisch systeem voor De Slungels en coördineerde de bouw ervan. Johan werd enige malen voor dag en dauw in de studio betrappt terwijl hij spelletjes aan het doen was met AQ. Zonder de zeer veelzijdige electronische kennis van Johan was de produktie van De Slungels onmogelijk geweest.

Rob Dijker - Al vele jaren in diverse functies actief in de theater-techniek en aanverwante werkkringen in de ruimste zin van het woord. Werkte reeds met Michel Waisvisz samen in het theaterstuk De Electriciteit en in Het Kerstspel alwaar hij optrad als louche, militaristische Herodes. Rob wil nog steeds als uitvinder zien rond te komen, hetgeen hij voor De Slungels reeds in vele vernuftige constructies waarmaakte. Rob Dijker bezit een zeldzaam streng en tegelijkertijd strikt humoristisch coördinatie-talent, hetgeen zelfs de nogal houterige Slungels heeft geïnspireerd.

Floris van Manen - is verbonden aan het Instituut voor Sonologie in Utrecht en aan de electronische muziek-studio van het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam. Hij ontwikkelt hier computer-systemen en geeft onderwijs. Hij was ook drummer bij de groep Bots. Floris maakte voor De Slungels een opzet voor de reken- en stuursystemen. Nadat deze door diverse technici en andere belanghebbenden waren ingevuld, verder ontwikkeld, verrijkt en verstoord had Floris de opbeurende taak deze potpourrie van technische denk-stijlen tot een werkend geheel te componeren. Dankzij Floris beschikken De Slungels over dat kleine beetje rechtlijnigheid in hun denken, dat hen helpt niet van het podium af te rijden en hun kronkelige theater-loopbaan uit te stippelen.

Paul Hogeweg - Was werkzaam op het embryologisch laboratorium van de Universiteit in Utrecht, een ingenieursbureau en een geluidsbureau. Sinds een jaar als electronicus bij S.T.E.I.M. Paul ontwikkelde bij De Slungels de electronica voor de stuur en aandrijf-systemen. Daarnaast heeft hij een lange reeks proeven gedaan om de juiste motoren te vinden om de typische Slungels-motoriek te realiseren. Merkwaardig genoeg bleken motoren, speciaal ontwikkeld voor invaliden-wagens beter geschikt dan motoren ontwikkeld voor militaire doeleinden. Paul zal tijdens de voorstellingen aanwezig blijven om in te kunnen grijpen als een van De Slungels zich bezeerd of ander letsel oploopt.

Paul Godschalk - verbonden aan de C.E.M. in Hilversum als studio-technicus. Hij realiseerde de programma's die zorgen voor de communicatie tussen De Slungels onderling. Daarnaast ontwierp hij een programma waarmee het mogelijk zou moeten worden om enigszins in te grijpen in het gedrag van De Slungels. Naarmate de kwaliteit van het eerste programma toeneemt zal de invloed van het tweede programma afnemen. Pas tijdens de voorstellingen zal het een en ander duidelijk worden.

Lees de HOLLAND FESTIVAL-krant: Achtergronden en hoogtepunten uit het programma plus achttien pagina's interviews.
Gratis verkrijgbaar in de theaters en concertzalen.
In samenwerking met **NRC** **HANDELSBLAD**
